

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЛБАРЫН НОРМЧЛОЛЫН САНГИЙН ОРОН ТООНЫ БУС УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2022 оны 03 дугаар
сарын 09-ны өдөр

Дугаар 01

Улаанбаатар
хот

2022 оны төлөвлөгөө батлах тухай

Монгол Улсын Эрчим хүчний тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.8 дахь заалт, Засгийн газрын 2015 оны 360 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Эрчим хүчний хөгжил, стратегийн болон нормативын баримт бичиг боловсруулах, эрчим хүчний нөөцийн үндэсний балансыг тооцоолохтой холбогдох зардлыг санхүүжүүлэх журам”, Эрчим хүчний сайдын 2016 оны 20 дугаар тушаалаар батлагдсан “Эрчим хүчний салбарын нормчлолын орон тооны бус удирдах зөвлөлийн ажиллах журам”, Эрчим хүчний салбарын нормчлолын орон тооны бус удирдах зөвлөлийн 2022 оны 03 дугаар сарын 09-ний өдрийн хурлын тэмдэглэлийг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

Нэг. “Эрчим хүчний эдийн засгийн хүрээлэн” ТӨААТҮГ-ын 2022 онд гүйцэтгэх эрчим хүчний стандарт, нормативын баримт бичиг боловсруулах ажлын төлөвлөгөөг хавсралтаар баталсугай.

Хоёр. Энэхүү тогтоолыг хэрэгжүүлж ажиллахыг “Эрчим хүчний эдийн засгийн хүрээлэн” ТӨААТҮГ-ын захирал М.Түмэнжаргал, Эрчим хүчний яамны Хяналт шинжилгээ, дотоод аудитын газрын дарга бөгөөд Хяналтын зөвлөлийн дарга Х.Бекболат нарт тус тус үүрэг болгосугай.

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЛБАРЫН НОРМЧЛОЛЫН
ОРОН ТООНЫ БУС УДИРДАХ
ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

Б.ЕРЭН-ӨЛЗИЙ

Эрчим хүчний салбарын нормчлолын
орон тооны бус удирдах зөвлөлийн 2022 оны 03 дугаар
сарын 29-ний өдрийн 21 тоот тогтоолын хавсралт

**ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЛБАРЫН СТАНДАРТ, НОРМ, НОРМАТИВЫН
БАРИМТ БИЧИГ БОЛОВСРУУЛАХ АЖЛЫН 2022 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хугацаа	Хүрэх үр дүн
A	Стандартын секторын ажил		
1	2021 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ТУСГАГДСАН 37 СТАНДАРТ		
1.1	ШУТЗ-өөр хэлэлцүүлэх 4 стандарт	I-II	СХЗГ-т хүргүүлнэ.
1.2	ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлэх 28 стандарт	I-III	ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ, ЭХЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлэн СХЗГ-т хүргүүлнэ.
1.3	“ДЦС4” ТӨХК-тай гэрээ байгуулан, орчуулж байгаа 2 стандартад	I-III	холбогдох байгууллагуудаас санал авч, ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлэх
1.4	Эгийн голын усан цахилгаан станц төслийн орчуулсан 3 стандарт	I-III	Стандартын төсөлд СЭХҮТ-өөр редакц хийлгэн холбогдох байгууллагуудаас санал авч, ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ, ЭХЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлнэ.
2	ЭХЯ-НЫ БХЗГ ДАРГЫН 2021.10.26-НЫ ӨДРИЙН 2/3827 ТООТОД ДУРДСАН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЛБАРТ ШААРДЛАГАТАЙ СТАНДАРТУУДЫН ЖАГСААЛТ		
2.1	ГОСТ 34045-2017 Оперативно-диспетчерское управление. Автоматическое противоаварийное управление режимами энергосистем. Противоаварийная автоматика энергосистем Нормы и требования	I-IV	Орчуулж редакц хийлгэн холбогдох байгууллагуудаас санал авч, ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ, ЭХЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлнэ
2.2	ГОСТ Р 55890-2013 Эрчим хүчний нэгдсэн систем ба тусгаарлагдсан эрчим хүчний систем Шуурхай ажиллагаа, диспетчерийн удирдлага, бодит чадлын урсгалын ба давтамжийн зохицуулалт нөхцөл ба шаардлага	I-IV	Орчуулж редакц хийлгэн холбогдох байгууллагуудаас санал авч, ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ, ЭХЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлнэ
2.3	СТО 5694707-29.240.10.248-2017 «Нормы технологического проектирования подстанций переменного тока с высшим напряжением 35-750 кВ (НТП ПС) (35-750 кВ өндөр хүчдэлтэй хувьсах гүйдлийн дэд станцын технологийн зураг, төсөл боловсруулах норм)» нормын Аваар эсэргүүцэх автоматик - 13 - р бүлэг 13 Аваар эсэргүүцэх автоматик (АЭА - ПА)	I-IV	Орчуулж редакц хийлгэн холбогдох байгууллагуудаас санал авч, ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ, ЭХЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлнэ
2.4	(СТО 56947007 29.120.70.042 2010 Требования к шкафам управления и РЗА микропроцессорными устройствами.) Микропроцессорными төхөөрөмжтэй реле хамгаалалт, удирдлагын шкаф тавих шаардлага	I-IV	Орчуулж редакц хийлгэн холбогдох байгууллагуудаас санал авч, ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ, ЭХЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлнэ
2.5	СТО 59012820.29.020.002-2012 Релейная защита и автоматика. Взаимодействие субъектов электро	I-IV	Орчуулж редакц хийлгэн холбогдох байгууллагуудаас санал авч, ЭХЭЗХ-

	энергетики, потребитель, электрической энергии при создании (модернизации) и организации эксплуатации		ийн ЭЗ, ЭХЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлнэ
3	ЭГИЙН ГОЛЫН УСАН ЦАХИЛГААН СТАНЦ ТӨСЛИЙН НЭГЖИЙН БОЛОВСРУУЛСАН 2 СТАНДАРТЫГ ШИНЭЧЛЭХ		
3.1	ISO 20816-5:2018 "Mechanical vibration — Measurement and evaluation of machine vibration — Part 5: Machine sets in hydraulic power generating and pump-storage plants"	I-IV	Шинэчлэгдсэн стандартыг дахин орчуулж, редакц хийлгэн холбогдох байгууллагуудаас санал авч, ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ-өөр хэлэлцүүлнэ.
3.2	IEC 60545 guide for commissioning, operation and maintenance of hydraulic turbine	I-IV	
4	ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ СТАНДАРТЧИЛЛЫН ТЕХНИКИЙН ХОРООНЫ 2021-2022 ОНЫ СТАНДАРТЧИЛЛЫН АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД ТУСГАГДСАН АЖЛЫН ХҮРЭЭНД		
4.1	IEC 62109-1 Safety of power converters for use in photovoltaic power systems – Part 1: General requirements	I-IV	Орчуулж, редакц хийлгэн холбогдох байгууллагуудаас санал авч, ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлэх.
4.2	IEC 62548 Photovoltaic (PV) arrays – Design requirements	I-IV	
4.3	IEC 60840:2020 RLV Redline version Power cables with extruded insulation and their accessories for rated voltages above 30 kV (Um= 36 kV) up to 150 kV (Um = 170 kV) - Test methods and requirements	I-IV	Орчуулж, редакц хийлгэн холбогдох байгууллагуудаас санал авч, ЭХЭЗХ-ийн ЭЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлэх.
4.4	2022 оны стандартын жагсаалтаас Эрчим хүчний салбарт хамааралтай стандартуудыг мэдээллийн санд нэмэх	I-IV	2022 онд шинээр батлагдсан, хүчингүй болсон стандартуудыг судлан шинэчилнэ.
5	СТАНДАРТЫГ БОЛОВСРУУЛАХ ЯВЦАД ШИНЭЧЛЭГДСЭН 17 СТАНДАРТЫГ БҮРТГҮҮЛЭХ		
5.1	MNS IEC 60189-1: 2022 Low-frequency cables and wires with PVC insulation and PVC sheath – Part 1: General test and measuring methods ПВХ тусгаарлага болон ПВХ бүрээстэй, нам давтамжийн кабель, дамжуулагч утас – 1 дүгээр хэсэг: Туршилт, хэмжлийн ерөнхий арга	I-II	СХЗГ-т газарт бүртгүүлэхээр хүргүүлнэ
5.2	MNS IEC 60433:2022 Insulators for overhead lines with a nominal voltage above 1 000 V – Ceramic insulators for a.c. systems – Characteristics of insulator units of the long rod type 1000 В-оос дээш нэрлэсэн хүчдэлтэй ЦДАШ-д зориулсан тусгаарлагч – Хувьсах гүйдлийн системд зориулсан керамик тусгаарлагч – Урт туйван хэлбэрийн тусгаарлагчийн бүрдэл хэсгүүдийн тодорхойлолт	I-II	
5.3	MNS IEC 60137:2022 Insulated bushings for alternating voltages above 1 000 V Хувьсах гүйдлийн 1000 В-оос дээш хүчдэлийн хөндийрүүлэгдсэн оруулга	I-II	
5.4	MNS IEC 60350-1:2022	I-II	

	Household electric cooking appliances – Part 1: Ranges, ovens, steam ovens and grills – Methods for measuring performance “Ахуйн зориулалттай гал тогооны цахилгаан хэрэгсэл – 1-р хэсэг: Зуух, шарах шүүгээ, уураар жигнэх шүүгээ болон грилл – Үзүүлэлтийг хэмжих арга”		
5.5	MNS IEC 62552-3:2022 Household refrigerating appliances – Characteristics and test methods – Part 3: Energy consumption and volume “Ахуйн хөргөлтийн төхөөрөмж – Үзүүлэлт болон туршилтын арга – 3 дугаар бүлэг: Эрчим хүчний зарцуулалт болон эзлэхүүн”	I-II	
5.6	MNS IEC 60045-1:2022 Steam turbines – Part 1: Specifications Уурын турбин - 1 дүгээр хэсэг: Зориулалт, тодорхойлолт	I-II	
5.7	MNS IEC 60296:2022 Fluids for electro technical applications – Unused mineral insulating oils for transformers and switchgear Цахилгаан техникийн шингэнүүдийн үзүүлэлтүүд - Трансформатор ба таслах, залгах төхөөрөмжийг хөндийрүүлэх минераль шинэ тос	I-II	
5.8	MNS IEC 61850-7-3: 2022 Communication networks and systems for power utility automation – Part 7-3: Basic communication structure – Common data classes Эрчим хүчний байгууллагад зориулсан мэдээлэл холбооны сүлжээнүүд болон системүүд – Бүлэг 7-3: Мэдээлэл холбооны суурь бүтэц – Нийтлэг өгөгдлийн классууд	I-II	
5.9	MNS IEC 61970-301:2022 Energy management system application program interface (EMS-API) – Part 301: Common information model (CIM) base Эрчим хүчний менежментийн системийн хэрэглээний програмын интерфэйс (EMS-API) 301-р хэсэг: Мэдээллийн ерөнхий загвар (CIM)-ын суурь	I-II	
5.10	MNS IEC 60305:2022 Insulators for overhead lines with a nominal voltage above 1 000 V — Ceramic or glass insulator units for a.c. systems — Characteristics of insulator units of the cap and pin type 1000 В-оос дээш нэрлэсэн хүчдэлтэй ЦДАШ-д зориулсан тусгаарлагч — Хувьсах гүйдлийн системийн шаазан болон шилэн тусгаарлагч хэсгүүд — Тагтай болон шөргөн төрлийн тусгаарлагч хэсгийн тодорхойломж	I-II	

5.11	MNS IEC 61850-90-12:2022 COMMUNICATION NETWORKS AND SYSTEMS FOR POWER UTILITY AUTOMATION Part 90-12: Wide area network engineering guidelines ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ҮЙЛДВЭРИЙН АВТОМАТЖУУЛАЛТЫН МЭДЭЭЛЭЛ ХОЛБООНЫ СҮЛЖЭЭ БОЛОН СИСТЕМ Бүлэг 90-12: Өргөн хүрээний сүлжээ байгуулах заавар	I-II	
5.12	MNS IEC 61326-1:2022 Electrical equipment for measurement, control and laboratory use – EMC requirements – Part 1: General requirements Лабораторийн хэрэглээний ба хэмжил, хяналтын цахилгаан тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл – Цахилгаан соронзон нийцэлд тавигдах шаардлага - 1 дүгээр бүлэг: Ерөнхий шаардлага	I-II	
5.13	ISO 7919-5:2005 “Mechanical vibration — Evaluation of machine vibration by measurements on rotating shafts — Part 5: Machine sets in hydraulic power generating and pumping plants” Механик чичиргээ – эргэлдэж буй хэмжилт дээрх машины чичиргээний үнэлгээ – 5 дугаар хэсэг: Гидравлик чадлыг үйлдвэрлэх ба насосны станцын үеийн машины бүрдэл	I-II	
5.14	IEC 60994 Guide for field measurement of vibrations and pulsations in hydraulic machines (turbines, storage pumps and pump-turbines)	I-II	
5.15	MNS IEC 61362 Гидравлик турбины роторын эргэлтийг тохируулах системийг тодорхойлох гарын авлага	I-II	
5.16	MNS IEC 60308: 2019 УСАН ТУРБИН – УСАН ТУРБИНЫ ХЯНАЛТЫН СИСТЕМИЙН ТУРШИЛТ, ШАЛГАЛТ	I-II	
5.17	MNS IEC 61364 УСАН ЦАХИЛГААН СТАНЦЫН ТУРБИНЫ МАШИНЫ АНГИЛАЛ	I-II	
Б	НОРМ НОРМАТИВ, ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН СЕКТОР-ИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨТ АЖИЛ		
1			
1.1	ДЦС, ДС, УЦС-ыг ашиглалтад авахад шаардагдах маягтуудыг боловсруулах	I-III	ЭХЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлнэ.
1.2	Эрчим хүчний барилга угсралтын ажлын нормуудыг шинэчлэх ажлыг эхлүүлэх	I-IV	Холбогдох хурлаар хэлэлцүүлнэ.
2	ЦАХИЛГААН БОЛОН ДУЛААН ДАМЖУУЛАХ ШУГАМЫН УГСРАЛТЫН АЖЛЫН СУУРЬ НОРМЫГ ШИНЭЧЛЭХ, ТЕХНОЛОГИЙН КАРТ ШИНЭЭР БОЛОВСРУУЛАХ АЖЛЫН ДААЛГАВРЫН ХҮРЭЭНД		
2.1	Иж бүрдэл трансформаторын дэд өртөө угсрах ажлын угсралтын зураг авалт хийх, технологийн карт боловсруулах.	I-II	ЭХЯ-ны ШУТЗ-ийн хурлаар хэлэлцүүлнэ.

2.2	Шилэн кабель угсрах ажлын хөдөлмөр зарцуулалтын болон төсвийн суурь норм боловсруулах	I-III	ЭХЯ-ны хэлэлцүүлнэ.	ШУТЗ-ийн	хурлаар
2.3	35кВ-ын ЦДАШ-ын Завсрын төмөр бетон тулгуурыг угсарч босгох ажлын технологийн карт боловсруулах	II-III	ЭХЯ-ны хэлэлцүүлнэ.	ШУТЗ-ийн	хурлаар
2.4	35кВ-ын ЦДАШ-ын анкер тулгуурыг угсарч босгох ажлын технологийн карт боловсруулах	II-III	ЭХЯ-ны хэлэлцүүлнэ.	ШУТЗ-ийн	хурлаар
2.5	Газардуулгын эсэргүүцэл хэмжих ажлын технологийн карт боловсруулах	III-IV	ЭХЯ-ны хэлэлцүүлнэ.	ШУТЗ-ийн	хурлаар
2.6	"Төмөр зам ба авто замын доогуур тавигдсан дулааны шугам хоолойг зориулалтын хуяг дотуур сунгаж угсрах" ажлын технологийн карт, хөдөлмөр зарцуулалтын болон төсвийн суурь норм боловсруулах батлуулах	I-II	ЭХЯ-ны хэлэлцүүлнэ.	ШУТЗ-ийн	хурлаар
3	САЛБАРЫН БАЙГУУЛЛАГУУДААС ИРСЭН САНАЛЫГ ҮНДЭСЛЭН ХИЙГДЭХ НОРМАТИВЫН АЖИЛ				
3.1	Цахилгаан байгууламжийн угсралтын /ашиглалт/-ын үед мөрдөх аюулгүй ажиллагааны дүрмийг шинэчлэх	I-IV	ЭХЯ-ны хэлэлцүүлнэ.	ШУТЗ-ийн	хурлаар
3.2	Цахилгаан станц, дулааны шугам сүлжээний дулаан-механикийн тоноглолын ашиглалтын үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг шинэчлэх	I-IV	ЭХЯ-ны хэлэлцүүлнэ.	ШУТЗ-ийн	хурлаар
3.3	Эрчим хүчний тоног төхөөрөмж, байгууламжийн техник ашиглалтын дүрмийг шинэчлэх	I-IV	ЭХЯ-ны хэлэлцүүлнэ.	ШУТЗ-ийн	хурлаар
3.4	Нэгдсэн сүлжээнд гарсан аваар устгах болон цахилгаан хуваарилах байгууламжид сэлгэн залгалт хийх заавруудын эмхэтгэлийг шинэчлэх	I-IV	ЭХЯ-ны хэлэлцүүлнэ.	ШУТЗ-ийн	хурлаар
3.5	Эрчим хүчний системийн тогтворжилтын тооцоог хийх аргачилсан заавар	I-IV	ЭХЯ-ны хэлэлцүүлнэ.	ШУТЗ-ийн	хурлаар
4	БУСАД				
4.1	Нормчлолын сангийн орон тооны бус удирдах зөвлөлийн хурлыг зохион байгуулах	I-II	Зохих шийдвэрийг гаргасан байх		
4.2	Батлагдаж, хүчин төгөлдөр болсон стандарт, норм дүрмийн талаар салбарын байгууллагуудад мэдээллийг түгээх ажлыг зохион байгуулах	тухай бүрт	Хэвлэгдсэн стандарт, нормын мэдээллийг тухай бүрт түгээнэ.		
4.3	Технологийн карт, нормуудын тухай дэлгэрэнгүй тайлан бичих, архивлах	тухай бүрт	Дууссан ажлуудын тайланг цаг тухай бүрт нь гаргана.		